

**PRELEPI
ŽIVALSKI
SVET**

01. Naslovnica
02. Vsebina
03. Afriški slon
04. Afriški slon
05. Afriški slon
06. Alpski kozliček
07. Alpski triton
08. Barbarski makaki
09. Barbarski makaki
10. Barbarski makaki
11. Barbarski makaki
12. Beli ali toporogi nosorog
13. Blasiusov podkovnjak
14. Človeška ribica
15. Črna obvodna antilopa
16. Črna obvodna antilopa
17. Črna obvodna antilopa
18. Črna obvodna antilopa
19. Črnaoka deverjka
20. Dalmatinski pelikan
21. Devja vinja
22. Dolga mačka
23. Dolga mačka
24. Gorski apolen
25. Jadranski jeseter
26. Kolnica
27. Kranjski ovnič
28. Leopardja mačka - ocelot
29. Laličur
30. Močenad
31. Navadna lisca
32. Obledene opice
33. Ozelet
34. Pridlikavi kormoran
35. Progasti čopičar
36. Rdeči ali nitinski urh
37. Rjavi medved
38. Sredozemska medvedjica
39. Sredozemski dolgouhi netopir
40. Sredozemski sokol
41. Sma
42. Smjak
43. Temni zamejski črnj
44. Tiger
45. Zahodni grebenasti glbon
46. Zahodni grebenasti glbon
47. Zeleni sok
48. Žagarica

AFRIŠKI SLON / *Loxodonta africana*

Afriški slon je družaben sesalec, združen v šredah, ki so vedno na poti. Seli se glede na letni čas iz stopa v good ali v hribe. Je rastlinojedelec, prehranjuje se s travami, plazničimi rastlinami, zelenci, listi in lubjem.

Da se vsaj malo zadrži na enem mestu, je potrebna voda, brez katere slon ne more prebiti.

Na eksponatu: Družina afriškega slona

Vir: Živalski svet-H.W.Smolik str. 67-68 DZS 1967

AFRIŠKI SLON / *Loxodonta africana* /

Življenjska doba traja 30-38 mesecev, mladi sledeček pri skotu tehtja okrog 100 kg in je dolg do 300 cm. Spolna doba se prijetnostim letom. Starost ki jo slon doseže je praviloma okrog 70 let v redkih primerih do 300 let.

Najstarejši znani slon so: slonica Alice iz nekakega avstralskega vrtuša, kjer so jo do smrti milostno hranili in je v starosti 110 let poginila v Sydneyju leta 1998. Februarja 2003 je v 88 letu starosti v tajvanskem mestu Muzo poginil slon Lin Wang, ki je živel v ujetništvu od leta 1947, potem ko ga je vojaka leta 1943 odvzela japonskim vojakom v Burmi.

Na eksponatu : Samci afriškega slona

Viri: Wikipedia

Živalski svet H. M. Smolik str. 67-68 DZS 1967

AFRIŠKI SLON (*Loxodonta africana*)

Pred drugim sovražnikom kot pred človekom se sloni ne treba skrivati. Slon se ne boji ne nosoroga, ne povodnega konja, leva ali tigra. Pogosto pripovedovanje, da se slon boji miši, ne drži. Več pregovorov slona dela mršes ki jim na koži povročajo huda vnetja. Proti tem malim krvososom in zajedavcem so veličani popolnoma brez moči. Rešujejo jih čaplje in škorci ki na slonovi koži gostijo z ličinkami in golaznijo.

Na eksponatu: Čreda slonov v družbi zober in gnujev

Vir: Živalski svet- H.W.Smolik str. 67-68 DZS 1967

ALPSKI KOZLIČEK

/Rosalia alpina/

Poznan tudi kot planinski kozliček in planinski kozloček. Je velik hrošč iz družine kozličkov, ki ga prepoznamo po značilnem vzorcu obarvanosti. Je dolg do 38 mm in je motno črn ter temno modrosivo dlakav. Živi v bukovih gardovih do 1200 m višine nad morjem. Hrana se z lesno skorjo, drevnimi sokovi in mladim listjem.

Zaščitena je v Sloveniji, Nemčiji, na Poljskem in Madžarskem.

Na ekspanatu: Alpski kozliček

Viri: Živalstvo svet – H.W. Smolik str. 621-622

Wikipedia

ALPSKI TRITON

/Ichthyosaura alpestris/

Poznan tudi kot Alpski pupok. Živi večji del leta v gozdnih ob kubah, ribnikih in jezerih. Zraste do velikosti 12 cm. Med življenjem v vodi razvije repno plavut, samci pa nizek greben na hrbtu. Alpski tritoni so običajno polvodni, večino leta preživijo na kopnem, v vodo se vmejo le za razmnoževanje. Večino dneva se skrivajo, v mraku se premikajo in hranijo. Plenijo predvsem različne nevretenčarje / žuželke, črve, pajke in ušji. Sami so žrtov kač, rib, ptic, ječev, kun in rovk.

Na eksponatu: Črnogorski daždenvjak

Vir: Wikipedia

BARBARSKI MAKAKI

/ Macaca Sylvanus /

Barbarska opica poznana tudi kot magot prebiva v Afriki, Maroku in Gibraltarju. Je ena najbolj znanih vrst opic v starem svetu.

Samci imajo netipično vlogo pri vzgoji mladičev, so sestavni del vzgoje vseh mladičev.

Na Gibraltarju živi približno 230 makakov. So edina takšna populacija zunaj Severne Afrike in so edina populacija divjih opic v Evropi.

Na eksponatu: Odrasli samec

Vir: Wikipedia

BARBARSKI MAKAKI

/ *Macaca sylvanus* /

Barbarski makak ima temno rjavo obrnjo z rumenkasto rjavo lupino in svetlejšo spodnjo stranjo. Samci so večji od samic, povprečna dolžina samcev je 65 cm, samice 56 cm. Samci imajo lahko vidnejši rep. Povprečna telesna teža pri samcih je 15 kg., pri samicah 10 kg.

Živijo v godovih cedre, jelke in hrasta, tudi na travnikih, grmovju ali skalnatih grebenih, polnih rastlin.

Na disponentu: Samica z mladičem

Vir: Wikipedia

BARBARSKI MAKAKI

/Macaca Sylvanus/

Prehrana barbarških makakov je sestavljena predvsem iz rastlin in žuželk. Uživajo tudi sadje, semena, gobe. Samci živijo približno 25 let, samice do 30 let. Poleg ljudi so edini pristo živeči primati v Evropi. Zelo so prilagojeni temperaturnim razlikam, saj lahko živijo na višini več kot 2000 metrov, tako da lahko prenesejo temperaturo pod ničlo pozimi, ali pod igočmi sncem 40 C

Na eksponatu: Mladi samec

Vir: Wikipedia

BARBARIJSKI MAKAKI

(Macaca sylvanus)

Makaki komunicirajo z obrazno mimiko in zvoki. So napadalni in nevarni za ljudi. Nosilci so herpesvirusov. Čeprav so nevarni, makake izkoriščajo kot hišne ljubljence. Številni so nezakonito ujeti in poslani na trg. Španija je najbolj odgovorna za trgovino z makaki.

Na skoponatu: Družina makakov

Vir: Wikipedia

BĚLÍ ALI TOPOROKI NOSOROG

/ Ceratotherium simum /

Živi na travnatih pokrajinah in savanah Sudana, v severovzhodnem delu Konga, in narodnem parku dežele Zulu. Dosađe dolžina do 450 cm, in tehta do 3 tone. Je popolnoma nenorečen in prijazen, skoro brezskrben rastlinojedeč, ki se pase kakor govedo, snuka listje, veja, trstikova, žna trava in potpožljivo nje za koreninami. V nevarnosti se petušine in dirže v grmovje.

Kadar je prestrašen ali v stiski bliskovito napade in pomredna vse pred seboj.

Ima rad družinsko življenje in skrbno neguje svoje mladiče. Bujnost traja 17-18 mesecev in približno 24 mesecev sosa en sam mladiček pri materi.

Deležo sili in vola, vendar slabo vid. Večinoma živi okrog 50 let.

Na ekspozitu : Samec beloga nosoroga

Vir: Živalski svet - H. W. Smolik str. 62-63 DZS 1987

BLASIJSOV PODKOVNJAK

/ Rhinolophus blasii /

Blasijsov podkovnjak je žužkojed, hrani se z molji, termiti, hrošči in muhami. Ime je dobil po nemškemu zoologu lohan Heinrich Blasius-u.

Zraste do 48 mm. In tehta do 13g. Plen lovi z jastrebovanjem / v letu lovi z ultrazvočnim sonarjem/ ali z pobiranjem in tiganjem z letja ali tal. Živi posamezno ali v malih skupinah.

Ima eno letno gneoditveno sezono, samice skotijo enega mladiča.

Živi v Afriki, Aziji in Evropi. Njegov habitat vključuje pašnike, savane, grmičevje in gozdove do višine 2215m.

Na eksportu : Blasijev podkovnjak

Vir: Wikipedia

Človeška ribica

/ *Proteus anguilla* /

Bedi v družino močerilov, je dvoživka, ki živi v posebnih vodah Dinarskega krata. Človeška ribica je edini evropski predstavnik močeriljarjev, edini predstavnik rodu *Proteus* in edini jamski vrstečar v Evropi. Traste do izjemoma 40 cm v dolžino. Koža je tanka, prosojna, obarvana z rumenim riboflavinom. Zaradi svoje barve je dobila pridevek »človeška«.

Živa z zunanjimi žilgami, ki se zaradi preseganja krvi živorede, ima tudi preprosta pljuča, vendar je vloga kožnega in pljučnega dihanja drugotna. Embrionalni razvoj traja 140 dni, spolno dozori po 14 letih življenja. Samica izleže do 70 jajc. Je plenilec, hrani se z raki in pošči, poleti tudi z žuželkami. Živane na dveh, temveč pošči celo. Ima veliko sposobnost dolgotrajnega stradanja. V naravnem okolju doživi do 60 let. Človeška ribica je simbol slovenske naravne dediščine. Postajeska jama je ena od stebel človeške ribice.

Na ekspozitci: Ribica Človeška ribica z napako | *Proteus* ima na sprednjih nogah tri in na zadnjih dva prsta |

Vir: Wikipedia

ČRNA OBYČNA ANTILOPA

/ Kobus leche smithemani/

Znana tudi pod imenom Lechve.

Te antilope živijo v mokriščih južne in osrednje Afrike, kjer so pomemben rastlinojedeč vodnih rastlin. Za različno pred plenilci uporabljajo vodo do kolien. Njihove noge so pokrite z vodo odbojno snovjo, ki jim omogoča hiter tek v vodi.

Na ekuponu: Antilopa teče po vodi

Vir: Wikipedia

ČRNA OBLODNA ANTILOPA

/ *Kobus leche smithemani*

Zraste v višino do 100 cm. In tehta do 120 kg. So zlato rjave barve z belimi trebuki. Samci so temnejši, celo črni po hrbtu. Dolge spiralne robove nosijo le samci. Zadnje noge so nekoliko daljše kot pri drugih antilopah, olajšajo tek na dolge razdalje po močvirnih tleh.

Na ekspanatu: Samci črne obvodne antilope

Vir: Wikipedia

ČRNA OBVODNA ANTILOPA

/ Kobus leche smithemani /

Vroče dni preživijo najraje v hladni reki in čisto stojijo v vodi do trebuha. Zbirajo se v čredah, ki lahko vključuje več tisoč živali. Črede so običajno samo enega spola, v času parjenja se mešajo.

Proti večerni gredo na pašo.

Na ekspozitni: Marjša čreda samcev obvodne črne antilope

viri: Wikipedia

Živalski svet – H. W. Smolik str. 92 DZS 1967

ČRNA OBVODNA ANTILOPA

/ Kobus leche-smithemani /

Držijo se svojih stalnih okoljih, ki jih še posebno ob parjenju branijo tedaj zelo smrdljivi kozli. Samica se obeli dvakrat letno, navadno se loči od krdo in povzle nekje v skrivnem kotičku.

Plavajo odlično in se znajo skriti v visokem trstičju.

Na eksponatu: Samice črne obvodne antilope

Vir: Živalski svet – H. W. Smolik str.92 025 1967

ČRNDOKA DEVERIKA

/ Abramis sapa /

Znana tudi kot Črnooka orada, Črnovka in Belarus sapa. Naseljuje velike vodotoke ob Čmem in Kaspijskem morju. V srednjeevropskih rekah jo zastopa 30–40 cm dolg **KOSALJ** (*Abramis bellarus*) ki ima zelo dolgo podrepno plevut. Hrani se z listnati bučalk, planktonom, malimi mehkužci i redko z deli rastlin. Mresti se od aprila do maja predvsem na vodnih rastlinah. Običajno ena samica odloži 10.000 do 50.000 ikor. Doživi največ 15 let.

Na ekspanatu : Stilizirani rečni valovi

Viri: H.W.Smolik *Živalčki svet* str. 510 02S 1967

Wikipedia

DALMATINSKI PELIKAN

/ Pelecanus crispus/

Je največji član družine pelikance in verjetno največja sladkovodna ptica na svetu. Povprečna osemletna telesna masa odrasle živali je 11 kg. Živi ob jezerih, rekah in rednih ustjih v Evropi. Običajno se veš na kratke razdalje, večina let ostane čez črno v sredozemski regiji.

Dalmatinski pelikan je pogosto rih, čeprav je lahko precej glasen s časi parjenja. Govorijo običajno na tleh ali na gosti glavojoči vegetaciji. Marca ali aprila samica ležbe enega do šest jajc, pri čemer sta dva jajci namra. Gnezdo je sestavljeno iz kupa trave, trstičja, palci in perja.

Hrani se skoraj v celoti z ribami, približno 1300 g na dan. Običajno levi sami ali v skupinah po dva ali trije. Včasih morata na polje takoj nit iz svoje vnetje in tako stranji ptice za posrejšjo uporabo. Drugi mesli perjavati mesa ki lahko dopolnjujejo prehrano, vključno z rači, črvi, hrošči, malimi vodnimi glivami in njihovi jajci.

Občasno dalmatinske pelikane levijo ribiči s prehrano da ptice nevarno lažpavajo populacije rib.

Ogredeni se tudi zaradi krivolova. Na komercialni mangolaki trdnici mesujejo enega dalmatinskega pelikana za deset konj ali trideset ovc.

Na etoponatu: Smer dalmatinskega pelikana

Vir: Wikipedia

DOLINA SVINJA

/ Sui strofa/

Izvirna vrsta vseh pasem domače svinje. Prehranjajo se s koreninami, gomolji, zelilo, jajci, delavniki, šušekami, gladavci in mrhovino. Dejavnost je podrejeni in ponoči, hrano išče in lovi le ponoči. Samci se pridruži družini le v paritvenem obdobju. Znate do velikosti 180 cm, in teže do 180 kg. Paritveno obdobje traja od novembra do januarja, povzbu do največ 12 mladičev. Mladči sesajo 3 meseca, preživi jih navadno le 8, saj ima svinja le 8 seskov. Samcu rešemo tudi merjasec. Imajo izredno razvita butila, najbolj razvit je volk. Dva posebej razvita področnika – »čekan« sta njihovo glavno orodje. Iz mesa mladih divjih svinj se kuta golaš, bograč, nekateri izdelajo tudi prhut.

Na eksponatu: Mladi merjasec.

Vir: Wikipedia

DOLGA MAČKA

/ *Leopardus wiedii*, *Felis wiedii*/

Poznan tudi kot Mangay in Drevesni ozleot.

Je mala divja mačka ki naseljuje goste, dimozelene, suhe tropske in gozdove z visoko oblačnostjo Srednje in Južne Amerike. Zraste do 130 cm in tehta do 9 kg. Mangay je samotna in nočna mačka. Hrani se s malimi sesalci, opicami, ptiči, ptičjimi jajci in žabami. Občasno zaužije travo in sadje.

Na ekspanatu: Samec dolge mačke

Viri: Živalski svet –H. Vr. Smolik str.156 OZS 1967

Wikipedia

DOLGA MAČKA

Leopardus wiedii – Margay

Margay je spreten plezalec. Večino časa preživi na drevesih, skače in lovi ptice in opice po krošnjah dreves. Lahko zavije glavnje do 180 stopinj, tako da lahko enako dobro prime veje s sprednjimi in zadnjimi taci, vodoravno pa lahko skoči do 3,7 m.

Med lovnimi področji potuje po tleh. Čez dan počiva v relativno nedostopnih vejah ali gručah lian. Samica je breje 80 dni in skoti enega, zelo redko dva ali tri mladiča.

Na eksponatu: Samica Margaya

Viri: Wikipedia

Živalski svet – H. W. Smolik str.156 DZS 1987

GORSKI APOLDN

(Parnassius apollo)

Običajno živi na nadmorskih višinah med 1000 in 2000 metri, ima najraje skalna alpska pobočja. Je dnevni metulj, hrani se z listjem in iglicami. Je neznanski jedec, svojo težo hitro potroji, zato se večkrat levi. Njegov razpošenavi znak so rdeče-črne obrobljene očesaste lise na zadnjih krilih, katerih osnovna barva je bela. Na prednjih krilih ima črne okroglaste pego. Želo je aktiven od aprila do septembra.

Na eksponatu: Gorski ali rdeči apoldn

Viri: Wikipedijs

Živalski svet-H.W.Smolik str.629 DCS Ljubljana 1967

JADRANSKI JESETER

/ Acipenser naccarii /

Znan tudi kot toponosi jeseter. Je endemit jadranskega porečja. Zraste do 3m v dolžino, največji zabeležen primerek je tehtal 25 kg. Živi v ustjih večjih rek, na poščnem in blatnem dnu na globlinah do 40 m kjer se hrani z takimi nevretenčarji in ribami. Drsti se med majem in julijem.

Jadranski jeseter se lovi zaradi mesa, iz njegovih ikar se ne izdeluje kavlar.

Na eksponatu: Stilizirani morski valovi

Vir: Wikipedia

KALINČA

/Eristalis tenax/

Znana tudi kot navadna brezpilotna muha je pogosta, seliverna svetlozljanska vrsta lebečih muh.

Aktivna je od spomladi do jeseni in je zelo podobna čebeljenu trotu. Velika je do 17 mm., povprečni razpon kril je 55 mm. Ima je dobila zaradi svojih umazanih stivih ličink ki živijo v gnojilčnih jarnah, senčljivih gnojilnih in odtočnih kanalih.

Posebna zanimivost je, da samci brezpilotne muhe celo življenje živijo na izem ozemlju. Na tem ozemlju se parijo, hranijo in negujejo ter olajšaje hranijo proti drugim žuželkam.

Na okrasnost: Navadna brezpilotna muha

Viri: Wikipedia

Živalski svet-H.W.Smolik str.643- 023 2967

KRANJSKI OVNIK
/ Esparsetta nam /

Doseže dolžino 35 mm. Je drovni metulj kovinsko zelene barve telesa, na sprednjih krilih 5-6 rdečih madežev z belkasto rumeno obrobo na črnem ozadju.

Občutka za beg skoraj nima. Zaradi oljnatih in smrdljivih sokov so neudbni in le redkokateri ptič ga požre.

Na eksponatu: Kranjski ovnik

Viri: Wikipedia

Živalski svet – H.W.Smolik str. 635 – OZS 1967

LEOPARDIA MAČKA – OZELOT

/Leopardus pardalis/

Ozelotji par živi skupaj, vendar na lov gresta ločeno. Ozelotove žrtve so predvsem ptiči, miši, podgane, opice in mlade svinje. Le v krajini sili se zadovolji s kuščarji in kačami. Brez ostankov požre vse kar naloži.

Ozelot noče biti blizu večjih naselij, človeka se boji.

Na eksponatu: Samica ozelota

Vir: Živalski svet – H.W. Smolik str.156 DZS 1967

UŠČUR

/ Perna roblin /

Žahroni plesenik, Pahijačasta školjka

Zvana tudi kot Morska gnjat in Ventilator Škofja. Živi v Škofjovškem in Jadranskem morju. Doseže do 120 cm. Na skale se pritrdi s pomočjo močnega bisasa, sestavljenega iz davčnih svilenih nití, ki so jih nekoč uporabljali za izdelovanje tkanin. Notranjost školjke je silikatisirana z briljantno biserno materijo.

V njeni lupini živijo simbiotske kvasice ki opozarjajo gostitelja na nevarnost.

Decembra 2019 je bila školjka opisana kot kritično ogrožena vrsta, vse oblike namernega ulova školjke je kaznivo dejanje.

Na eksponatu: Odrasla školjka

Viri: Wikipedia

M.W.Smolik - Živalski svet str 689 025 1967

MOČERAD

(Salamandra salamandra)

Poznan tudi kot Dgnjeni salamander in Pjgavi debelŃevjak.

Živi v srednjeevropskih gozdovih, pogosteje v hrbitovih otročjih. Bado ima listopadne gozdove, skriva se pod odpadnem listju in okrog mahovskih debel. Za razvoj ličink potrebuje male potake ali ribnike s čisto vodo. Aktivni je zvečer in ponoč, v deževnih dneh tudi podnevi. Pari se spomladi in poleti v plitvi vodi. Dolj je 20-28cm. Tehta približno 40 gramov.

Prahana močerada je sestavljena iz različnih žuželk, pajkov, dečevnikov, mladih šab in brčkov.

Pred sovražniki se brani s usredjavan in močno pekočim izločkom kožnih žlez. Primarni alkaloidni toksin močerada, sarsandrin, povzroča močne mišične krče in povzlihan krvni pritisk v kombinaciji s hiperventilacijo pri vseh vrstehorčjih. V velikih količinah je tudi nevaren za človeško življenje.

Na ekspanatu: Ribca močerada

Viri: H. W. Smetlik. Živalski svet str. 534 DZS 1967 in Wikipedia

NAKODNA LUSICA

/ vulpes vulpes /

Znana tudi kot rdeča lusica. Živi v gozdnih predelih, redko v gorah, Evrope, Severne Amerike, Severne Afrike in večjega dela Azije. Zadržuje se v bližini človeških naselij. Je zelo spretna in hitra. Plez lovi v glavnem po noči. Hle odjadke in mehavino. Hrani se z malimi sesalci, buččkami, plazilci, pticami, mehovino in jagodami. Živi posamezno, redkeje v manjšem tropu, v brlogu na tleh, iz katerega izkopije več vhodov. Pari se enkrat do dvakrat letno, navadno poleti. Brejost traja 52 dni, skoti 4-8 mladičev. Usjak potega pri vzreji.

Lusica je skoraj glavni prenašalec divjatišne stekline, vendar je v goodu zelo koristna ker odstranjuje bolne in pogrnule živali.

Čprav jo preganjajo in lovijo je zaradi prilagodljivosti pogosta.

Na ekoponatu : Samec rdeče lusice

Vir: Wikipedia

OBLEČENE OPICE

/Pygathrix/

Razlikujemo tri vrste : rdečonogo, sivonogo in črnokapo opico.

Svoje ime dolgašejo svojemu »oblačilnemu«
pogosto pisanemu krznu.

Živijo v jugovzhodni Aziji. So danes šivali in živijo predvsem na drevesih.

Družijo se v skupinah do 50 šivali.

Na ekspanzatu : Opica z rdečo nogo (*Pygathrix nemaeus*)

Vir: Wikipedia

OZELOT

/ *Leopardus pardalis* /

Poznan tudi kot Leopardja mačka, *Felis pardalis* in Tigrillo ocelote.

Je divja mačka, ki živi po celi Južni in Srednji Ameriki ter na jugu Severne Amerike. Skupno z repom meri v dolžino 95-130 cm, in doseže težo do 14 kg.

V naravi živi 8-11 let, v ujetništvu do 20 let. Ozeloti se parijo na vsake dve leti.

Nimajo določenega letnega časa parjenja. Brejost traja približno 70 dni, samica običajno skoti enega ali dva mladiča.

Na elisponatu: Samec ozelota

Viri: Wikipedia

Živalski svet – H. W. Smolik str.156 025 1967

PRITLIKAVI KORMORAN

/ Phalacrocorax pygmaeus /

Sinonimi: *Microcarbo pygmaeus*, *Halietor pygmaeus*

Je najmanjši evropski kormoran, doseže v dolžino do 55 cm, razpon peruti znaša do 90 cm. Živi po vsej Jugovzhodni Evropi in jugovzhodni Aziji. V Sloveniji je zimski gost, redko pri nas prebiva predvsem ob Dravi.

Gnezdi v kolonijah ob bujno poraslih jezer in rečnih delih. Zadržuje se in lovi v skupinah. Prehranjuje se z ribami, dnevno poje za svojo težo rib. Ribiči jih ne marajo, kmetje jih koristijo kot dreširano ribolovce.

Na ekspanzati: Pritlikavi kormoran

Viri: Wikipedia

H. Vr. Smolik : Živalski svet str. 452 025 1967

PROGASTI ČDPIČAR

/ Trichius fasciatus /

Poznan tudi kot evrazijski čebelji hrošč. Živi v večjem delu Evrope in zahodni Aziji v listnatih gozdovih. Ti hrošči so dolgi 10-14 mm. Glava in zadek sta črna, telo rumenkasto prečkano z nekaj črnimi pasovi ki izgledajo kot pike. Odrasli so aktivni od maja do julija, hranijo se s različnimi cvetnimi lističi.

Na ekspanatu: Odrasli čebelji hrošč.

Viri: Živaki svet-H.W.Smolik str.626—DZS 1967

RDEČI ALI RJINSKI URH

/ Bombina orientalis /

Rjinski urh je breztrupa dvočlenska ki živi v Sloveniji samo v subpanonski regiji. Je značilna vzhodnoevropska vrsta. Zadržuje se v manjših stojekih vodah, hrani se s drobnimi vodnimi svetlečarji. Razmnoževalno obdobje traja od aprila do avgusta. Samičke odlagajo mrtve v malih skupinah po nekaj deset jajčec.

Na nevarnosti reagira tako da se potopi v vodo in se zarja v blatno dno ali se obrne na hrbet in poskuša napadalca odvrniti s svojim plisanim trebušnim vzrocom. Prejema se branijo s močno smradom in rahlo pekočim sluzastim izločkom hitronih žlez.

Rjinski urh je splošno ogrožen v Evropi in tudi v Sloveniji.

Na ekspaneta: Rjinski urh (riba)

Viri: Wikipedia

H. W. Smolik Živalski svet str. 502 DZS 1967

Smedji medved
Ursus arctos

BIJAN MEDVED

(Ursus arctos)

Poleg severnega medveda je danes največja živeča zver. Živi na velikih severnih polinotjih v krogasto porazdelitvi, v goratih predelih zmerno toplega pasu severne polkole. V Sloveniji jih je naj več v kočevskih gozdovih.

Pozimi mirujejo, vendar to ni prava zimsko spanje. Telo se temperatura mu upade za dve stopinji, opazno se mu upočasi srčni utrip. Samice so breje 6-7 mesecev, v času zimskega mirovanja skoti v letuju 2-3 skope in gluko mladiča, ki stišijo po dveh tednih in spregledajo po 4-5 tednih. Pri materih nastaja 4 meseca. Bi jan medved je izraziti vsajedi. Hranil se v goščinski plodovi, podzemni in zelenini deli rastlin, glivami, glodavci in miševina. Je velik sladkoneed in se ne more odneči ropanju čebeljih panjev. Njegov plen je lahko tudi živina. Lovi ribe in vidre. Je odlični plavalec in se brez straha spuści v najnevarnejše brode kjer plavajo ribe jate ko se žrtijo. Ker zelo dobi in pogosto pije, se najraje drži blizu vode. Človeku se izogiba in če ni napaden ni nevaren. Uvrtičen je na rdeč srčnam ogreženih živalskih vrst.

Na vzponata: Mladič spanja medveda

Vit: B. M. Smolk. Živalski svet str. 300 DC1307

Sredozemna medvedjica
Monachus monachus

SREDOZEMSKA MEDVEDJICA

/ Monachus monachus/

Najstarejšo navedbo zoonims medvedjica, ki je danes na slovenskem splošno uporabljeni termin za to vrsto sredozemskega tujnjca, najdemo leta 1907 v Priradopišu živalstva Ivana Machera in tudi v Živalskem svetu H.W.Smeelika.

Je vrsta tujnja iz družine pravih tujnjev. Živi v vodah obrog Kanarskih otokov in Madeire, ob obali Maroka, v Sredozemskem, Jadranskem in Črnem morju. Dolga je 300-330 cm. Na prstih prednjih plavalni ima zelo močne kremplje, na zadnjih le liska. Hrani se s ribami. Je ena izmed najbolj ogroženih sesalcev na svetu.

Na ekspanata :Samica sredozemske medvedjice

Viri: H. W. Smeelik : Živalski svet str.204 – 025 1967

SREDOZEMSKI DOLGOUHI NETOPIR

/Plecotus kolombatovici /

Balkanski dolgonogi netopir velja za najmanjšega netopirja v Evropi. Živi v Albaniji, Hrvaškem, Grčiji, Italiji in na bližnjem vzhodu. Ima popolnoma krznen obraz in brado ter rjavo hrbtno krzno. Prebiva v kraških jamah, stenskih razpokah in razpokah kamnin. Odlično manevrina v zaprtih prostorih kjer lovi svoj plen / metulje, žuželke in mrčes /

Sodi v ogroženo vrsto. Ker se večinoma pojavlja na obalnih območjih lahko moti bivanje turistov.

Na eksponatu: Kolombatovičev dugouhan

Vir: Wikipedia

SREDOZEMSKI SOKOL

/ *Falco eleonorae* /

Ujeda iz družine sokolov. Je velik 36-42 cm in razponom kril do 104 cm. Razširjen je le v Sredozemlju, po grških in ostalih sredozemskih otokih in ob obalah Severne Afrike, Italije, Španije ter Jadrana.

Je selivka, ki prebiva na Madagaskarju. Njegov življenjski prostor se gola skalnata pokrajina, kjer lovi utrajene ptice selivke in večje letučne žuželke.

Sredozemski sokol je srednje družabna ptica, gnezdi v kolonijah v mesecu avgustu. Gnezda si gradi na skalnatih področjih.

Svoje latinsko ime je dobil po sardinjski sodnici in jurakinji Eleonori Arboreaški, ki je prva na svetu z zakonom zaščitila kakšno ptico / nasadno postavko!. Zaradi njene predanosti večini sgrobnih ujed so po njej imenovali to vrsto sokola.

Na ekspanzi: Eleonorin sokol

Vir: Wikipedia

SRNA

/ *Capreolus capreolus* /

Srna je v primerjavi z drugimi jeleni sorazmerno mala, v dolžino naraste do 135 cm, v višino ramen do 75 cm. Tehta do 30 kg.

Dlaka po telesu je rdečkasta, na glavi siva. Kožuh postane pozimi temnejši. Brejost traja devet in pol mesecev, srnica prvenka ima navadno samo enega mladiča, starejša dostikrat dva ali celo tri.

Na ekspanatu: Odrasla srna

Vir: Živalski svet – H.W.Smolik str.123 IDZ 1967

SRNAK

/Capreolus capreolus/

Sarnica je srna. Živijo v listopadnih in mešanih gozdovih Evrope, Male Azije in ob Kaspijskem morju. Rogovje imajo le samci ki pozimi odpade in spomladi ponovno zraste. Srnjad se pase na travnikih, teknejo jim tudi mladi poganjki dreves.

Na eksponatu: Umetniška podoba srnjaka

Viri: Wikipedia

Živalski svet – H.W.Smolik str.123 DZS 1967

TEMNI ZEMELJSKI ČMRJ

/ Bombus terrestris /

Največja in najbolj razširjena evropska vrsta čmrjev. Najpogosteje se uporablja za opravljanje rastlin v rastlinjakih, zaradi česar so jo umetno razširili skoraj po celotni svetu.

Matica in delavke so aktivne od marca naprej, samci lete od julija. Dolžina telesa pri maticah je 20-22 mm, pri delavkah 11-17 mm, pri samcih 14-16 mm.

Ima izmetno črn kobašček z dvema rumenima prečnima progama, zadek je na koncu bel. Gnezdo si dela pod zemljo.

Na eksponatu: Samec zemeljskega čmrja

Vir: Wikipedia

TIGER

/ *Panthera tigris* /

Tiger je največji predstavnik mačk, zraste do 230 cm. Kašuh je rdečkasto rumen s črna rjavimi progami. Med podvostami so precejšnje razlike v velikosti, barvi in vzorcu. Je samotar, le v času parjenja se nekaj časa druži s samico, ki po 13-16 tednih brejosti skoti 3-4 mladičke. Najraje lovi divje svinje in mlade jelena, ob pomanjkanju tudi opice, šelve, kaščarje in ribe. Ne gre prej na lov za novim plenom, dokler ne počre ubite živali do zadnjega koščka. Je odličen plavalec, ima odličen sluh in izredno občutljiv tip. Tigra ogrožajo divji lov, uničevanje okolja in pomanjkanje hrane.

Na eksponatu: Umetniška podoba glave bengalskega tigra /A. Komarow 1930 /

Viri: Wikipedia

Živalski svet - H.W. Smolik str. 150 DZS 1967

ZAHODNI GREBENASTI GIBON

/ *Hylotates concolor* /

Razlikujemo sedem različnih vrst gibonov, glede na barvo krzna.

Živijo v tropskih deževnih gozdovih severovzhodne Azije. Dosežejo velikost 60 centimetrov in težo do 8 kilogramov. So drevene živali in živijo v družinskih skupinah, sestavljenih iz samca, samice in do treh mladičev.

Proizvajajo glasove, »duetske pesmi«, ki služijo označevanja ozemlja in vzpostavljanju stika z drugimi družinskimi člani.

Hranijo se predvsem s sadjem, jedo tudi listje, rože in včasih žuželke.

Na eksponatu: Samica grebenastega gibona

Vir: Wikipedia

ZAHODNI GREBENASTI GIBON

Giboni spolno zrelost dosežejo pri starosti osmih letih. Samice v tej starosti dobijo svetlo barvo, samci ostanejo črni.

Vse vrste gibonov so ogrožene. Glavni razlog za to je uničenje njihovega habitata in lov.

Na eksponatu: Samec grebenastega gibona

Vir: Wikipedia

ZELENI SOK

/ Aeshna viridis /

Vrsta kačjih pastirjev ki živi v severni in srednji Evropi in na Balkanu.

Njeni naravni habitati so reke, močvirja in jezera.

To so sokoli med žuželkami, plen (manjše žuželke) lovijo v zraku.

Spodnja ustna se jim nazivja v močne kličče, da obdržijo tudi paglavca ali manjšo ribo. Tudi parijo se večinoma v zraku.

Na eksponatu: Veliki zeleni kačji pastir

Viri: Wikipedija

Živalski svet – H.W. Smolik str.658 DZS Ljubljana 1967

ŠUGARICA

/ Saga pedo /

Šugarica je kobilica iz družine cvrčalk, razširjena v evropskem delu Sredozemlja in v Aziji. Je travniška vrsta brez kril, velika do 12 cm. hrani se z različnimi žuželkami, najraje z drugimi kobilicami. Kanibalizem ni redek pojav. Ima močno sprednjo dvo para nog, opremljena z ostrimi trni, po čemer je dobila tudi latinsko ime (saga=šaga, pedo=noga). Aktiva je v večernem somraku in ponoči. Razmnožuje se večinoma partenogenetsko in so v populaciji izključno samice.

V Sloveniji je razširjena na toplih kraških pobočjih in na Primorskem. Zaradi svoje redkosti je zaščitena.

Na ekoponatu : Šugarica

Vir: Wikipedia